МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Кафедра «Фінанси, банківська справа та оподаткування»

ЗАТВЕРДЖУЮ
в.о. декану факультету економіки і бізнесу
д. держ.упр., доц. _____ Ганна ОРТІНА
«23» вересня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

«ВСТУП ДО ФАХУ»

освітнього ступеню бакалавр

зі спеціальності **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

освітньо-професійної програми (або ОНП) **Фінанси, банківська справа та страхування**

2020–2021 н.р.

Робоча програма навчальної практики «Вступ до фаху» для студентів освітнього ступеня «Бакалавр» зі спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування". – Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного, 2020. - 15 с.

Розробники: д.е.н., доцент Олена ЯЦУХ

к.е.н., доцент Інна ЯКУШЕВА

к.е.н., доцент Сергій КОСТОРНОЙ

к.е.н., ст. викладач Світлана ОСИПЕНКО

Робоча програма практики затверджена на засіданні кафедри «Фінанси, банківська справа і страхування» протокол № 1 від "01" вересня 2020 р.

Завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування

д.е.н., доцент _____ Олена ЯЦУХ

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу зі спеціальності 072 "Фінанси, банківська справа та страхування" для здобувачів ступеня вищої освіти "Бакалавр"

Протокол № 1 від 23 вересня 2020 року

Голова, доц. _____ Анна КОСТЯКОВА

1 ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇПРАКТИКИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти</td><td colspan="2">Характеристика навчальної практики</td></tr>
<tr><td colspan="2">денна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитівECTS:4</td><td>Галузь знань
07 Управління та адміністрування</td><td colspan="2"></td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 120 годин</td><td rowspan="2">Спеціальність
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»</td><td>Курс</td><td>Семестр</td></tr>
<tr><td>1 курс</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Тижневих годин:
30 год.</td><td rowspan="6">Ступінь вищої освіти:
<u>«Бакалавр»</u></td><td>Вид занять</td><td>Кількість годин</td></tr>
<tr><td>Практика</td><td>120 год.</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td><td>-</td></tr>
<tr><td>Індивідуальна робота</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Форма контролю:
диференційований залік</td></tr>
</table>

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ

Навчальна практика для студентів 1 курсу факультету економіки і бізнесу є невід'ємною складовою освітньо-професійної підготовки. Навчальна практика є важливим етапом навчального процесу у вищому навчальному закладі з метою формування у студентів активного ставлення до здобуття високого рівня наукових і професійних знань, умінь і навичок для майбутньої практичної діяльності в галузі управління та адміністрування.

Навчальна практика є практикою професійного спрямування, а саме – основою уявлення про майбутню професію, вивчення професійних функцій майбутніх фахівців у сфері державних фінансів, банківської справи та страхування.

Метою навчальної практики «Вступ до фаху» єзакріплення та поглиблення теоретичних знань з функціонування фінансової системи країни, набуття практичних навичок щодо організації та особливостей діяльності

фінансових органів та установ, в яких майбутні фахівці можуть здійснювати свою подальшу професійну діяльність.

Завдання навчальної практики:

– вивчення нормативної та законодавчої бази, яка є юридичною основою функціонування фінансових установ;

–розгляд організаційної структури та основних завдань, які покладено на відповідну фінансову установу;

– ознайомитися з організацією і методами роботи відділів фінансових установ у процесі виконання ними функціональних зобов'язань;

– ознайомитися з організацією фінансової діяльності установи.

–оволодіння навичками узагальнення інформації, оформлення текстових та табличних документів, презентацій, використовуючи відповідне програмне забезпечення.

3 РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності, які отримує здобувач вищої освіти буде після проходження практики:

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ФК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен ***знати:***

- нормативну базу, яка забезпечує функціонування всіх ланок фінансової системи країни;
- структуру та організаційну побудову фінансової системи країни;
- організаційну структуру і методи роботи ДКСУ, ДФСУ, ПФУ, ДСЗУ.
- Основи побудови та функціонування банківської та страхової системи країни.
- систему складових доходів та видатків місцевого та державного бюджету;
- зміст та структуру податкових надходжень;
- показники, що характеризують стан банківського та страхового ринків.
- порядок здійснення аудиторської діяльності в Україні.

У результаті проходження навчальної практики студент повинен **вміти**:

- узагальнювати масив фінансових показників, що характеризують функціонування всіх ланок фінансової системи країни;
- складати таблиці фінансових показників та аналізувати їх в динаміці та структурі;
- аналізувати та оцінювати економічні показники діяльності банківських установ;
- визначити чинники, що впливають на рівень фінансової безпеки в діяльності підприємства;
- оцінювати негативні зовнішні і внутрішні фактори впливу та визначати шляхи усунення їх дії на фінансову діяльність підприємства;
- визначити вимоги законодавчих та нормативних актів у межах діяльності суб'єкта підприємництва та особливостей його господарювання.

4 ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Організація навчальної практики здійснюється згідно з «Положенням про проведення практик студентів ТДАТУ» та «Положення про робочу програму навчальної (виробничої) практики та методичні рекомендації до її розробки».

Підставою для проходження практики є наказ ректора. Навчальна практика «Вступ до фаху» проводиться у терміни, передбачені навчальним планом. Тривалість навчальної практики «Вступ до фаху» відповідно до навчального плану підготовки здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» складає 4 тижня.

Організація й навчально-методичне керівництво практикою студентів здійснюється кафедрою фінансів банківської справи та страхування у навчальних аудиторіях під керівництвом викладачів даної кафедри.

Обов'язки керівника практики:

- ✓ здійснює загальну організацію практики, тобто розробляє організаційні заходи, що забезпечують її підготовку та проведення.
- ✓ здійснює контроль за проходженням практики.
- ✓ готує методичні вказівки до проведення навчальної практики студентів, робочу програму з навчальної практики, робочий зошит для роботи;
- ✓ повідомляє студентам про систему звітності з практики, забезпечує високу якість проходження практики згідно з затвердженою програмою.
- ✓ контролює забезпечення нормальних умов для проходження практики студентами на базах практики, проведення з ними обов'язкових інструктажів з охорони праці і техніки безпеки, а також виконання студентами правил внутрішнього трудового розпорядку.
- ✓ приймає заліки з практики у складі відповідної комісії.
- ✓ подає завідувачу кафедри (у деканат не пізніше 1 жовтня) письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями та пропозиціями щодо поліпшення практичної підготовки студентів.
- ✓ готує підсумковий звіт за результатами практики.

Студент під час навчальної практики повинен:

- ✓ виконувати завдання, передбачені програмою практики та планом-графіком проходження практики;
- ✓ підпорядковуватись чинним у закладі, організації правилам внутрішнього розпорядку;
- ✓ вивчити та суворо дотримуватись правил охорони праці та виробничої санітарії;
- ✓ нести відповідальність за виконану роботу та її результати нарівні зі штатними працівниками;
- ✓ дотримуватись календарного плану проходження навчальної практики;
- ✓ надати керівнику практики письмовий звіт про виконання усіх завдань, здати та захистити звіт про практику у встановлені терміни.

Календарний графік навчальної практики наведено нижче в розрахунку на 5-денний робочий тиждень (табл. 1).

Таблиця 1

Календарний графік проходження навчальної практики

№ п/п	Назва завдань і зміст робіт	Тижні проходження практики			
		1	2	3	4
1.	Ознайомлення з організацією та структурою побудови фінансової системи країни	1			
2.	Ознайомлення з організаційною структурою та нормативно-правовою базою функціонування фінансового управління	1			
3.	Аналіз структури та динаміці доходів місцевого бюджету.	1			
4.	Ознайомлення з організаційною структурою, функціями та визначення пріоритетних завдань Державної казначейської служби України	1			
5.	Визначення рівня виконання державного бюджету за досліджуваний період.	1			
6.	Ознайомлення з організаційною структурою та нормативно-правовою базою функціонування Державної фіскальної служби України. Аналіз структури податкових надходжень до державного бюджету		1		

8.	Ознайомлення з організаційною структурою та нормативно-правовою базою функціонування Пенсійного фонду України.		1		
9.	Розрахунки показників динаміки надходжень та видатків ПФУ		1		
10	Ознайомлення з організаційною структурою та нормативно-правовою базою функціонування Державної служби зайнятості України		1		
11	Аналіз розподілу кількості професійних захворювань за галузями економіки підприємств та найбільш травмонебезпечні причини настання нещасних випадків на виробництві.		1		
12	Зміст та організація функціонування фондів соціального страхування . Порівняльний аналіз розподілу кількості професійних захворювань за галузями економіки підприємств			1	
14	Порядок функціонування банківської системи в Україні. Аналіз основних показників діяльності сучасної банківської установи			1	
16	Страхування та страховий ринок в Україні			1	
17	Аналіз основних показники роботи страхової компанії.			1	
18	Ознайомлення з порядком здійснення аудиторської діяльності в Україні			1	
19	Оформлення текстових документів: програма Word				1
20	Робота з таблицями: програма EXCE				1
21	Використання мережі Інтернет				1
22	Створення презентацій: програма POWERPOINT				1
23	Захист результатів виконання завдань практики				1
Всього днів		**5**	**5**	**5**	**5**

5 ПРОГРАМА (ЗМІСТ) НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Тема 1.Організація та структура побудови фінансової системи України. Фінансова система України: її структура та організаційна побудова. Державні органи у сфері управління фінансами: основні функції та завдання. Бюджетна система України.

Тема 2.Ознайомлення з організаційною структурою та нормативно-правовою базою функціонування фінансового управління органів місцевого самоврядування. Міністерство фінансів України. Органи місцевого самоврядування. Фінансове управління: відділи, функції, нормативно-правова база

Тема 3.Ознайомлення з організаційною структурою, функціями та визначення пріоритетних завдань Державної казначейської служби України. Державна казначейська служба України. Завдання та функції ДКСУ. Нормативно-правова база діяльності ДКСУ.

Тема 4.Організаційні та нормативно-правові основи діяльності Державної фіскальної служби України. Державна фіскальна служба України: територіальна та організаційна побудова. Завдання та функції, законодавча база. Структура податкових надходжень до бюджету.

Тема 5.Ознайомлення з організаційною структурою та нормативно-правовою базою функціонування Пенсійного фонду України. Пенсійний фонд України. Завдання та функції ПФУ. Нормативна база. Пенсійна система України.

Тема 6.Зміст та організація функціонування фондів соціального страхування. Мета, завдання та напрями діяльності Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань: основні напрями діяльності та завдання.

Тема 7.Зміст, організація та законодавча база функціонування Державної служби зайнятості. Державна служба зайнятості України: організаційна та територіальна побудова. Нормативно-правове забезпечення діяльності установи. Види послуг, які надає ДСЗУ.

Тема 8.Порядок функціонування банківської системи України. Завдання та функції НБУ. Законодавча база діяльності банківських установ. Доходи та витрати банку.

Тема 9.Страхування та страховий ринок. Страхування. Учасники страхового ринку. Законодавча база. Національна комісія з регулювання ринків фінансових послуг. Доходи та витрати страхової компанії. Види страхових послуг.

Тема 10. Ознайомлення з порядком здійснення аудиторської діяльності в Україні. Аудит. Аудиторська діяльність. Нормативно-правова база. Види аудиторських послуг.

Тема 10. Оформлення текстових документів: програма Word Вимоги до оформлення текстових документів, функції програми Word; основні принципи роботи з програмою Word; формування текстові документи, створювання таблиць, формул, рисунків в програмі Word.

Тема 11. Робота з таблицями: програма EXCEL. Можливості програми Excel, їх застосування для фінансових розрахунків. Основні принципи роботи з програмою Excel. Формувати електронних таблиць, здійснення розрахунків з використанням формул, графіки та діаграми в програмі Excel.

Тема 12. Використання мережі Інтернет. Можливості мережі Інтернет та її застосування для пошуку інформації з фінансової тематики. Основні принципи пошуку інформації в мережі Інтернет. Пошук актуальної фінансової інформації в мережі Інтернет, систематизація та оформляти результати пошуку.

Тема 13. Створення презентацій: програма POWERPOINT. Можливості програми PowerPoint та їх застосуванням для підготовки презентацій. Основні принципи роботи з програмою PowerPoint. Формування презентації в програмі PowerPoint

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час проведення навчальної практики з метою активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів при виконанні програми використовуються такі методи навчання, як: проведення досліджень, аналізу, складання графічних схем, таблиць, програм, робота в малих групах, презентації, самостійна робота з рекомендованою літературою та джерелами Інтернет тощо.

7.ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Порядок отримання диференційованого заліку.

Студенти звітують про виконання програми в останній робочий день навчальної практики.

Форма звітності студента за практику – це подання письмового звіту на рецензування керівнику практики від навчального закладу.

Методика оцінювання та розподіл балів, що присвоюються студентам

Після завершення строків практики студенти докладають про виконання програми практики. Форма звітності - надання складеного звіту, оцінений та підписаний керівником практики від кафедри.

Підсумки практики підводяться в процесі складання студентом заліку комісії, яка призначається завідувачем кафедри. Результати складання заліку з практики заносяться в список-відомість навчальної практики, проставляються в заліковій книжці.

Керівник практики інформує кафедру щодо фактичних термінів початку й закінчення практики студентами, про їх дисципліну, стан охорони праці на базі практики та з інших питань організації чи проведення практики.

Загальне оцінювання роботи студентів здійснюється шкалою ECTS (табл.3).

Таблиця 3

Структура диференційованого заліку з навчальної практики

Види робіт	Форма звітності	Кількість балів
Інструктажу з порядку проходження практики та з охорони праці і безпеки життєдіяльності. Отримання звітної та методичної документації. Підготовка та оформлення звіту із проходження практики. Робота із літературою, пошук матеріалів до звіту та індивідуальному завданню.	Журнал інструктажу з питань охорони праці.	0-10
Проходження практики та написання звіту:		50-60

- присутність студента відповідно до розкладу проходження практики	Журнал обліку присутності студента	10
- ритмічність роботи під час практики у відповідності до календарного плану	Календарний план. Робочий зошит із проходження практики	5-15
- відповідність звіту щодо вимог оформлення звіту з навчальної практики	Робочий зошит із проходження практики	5-10
- правильність розрахунків економічних показників та виконання завдань	Робочий зошит із проходження практики	5-15
- логічність та завершеність обґрунтування результативних показників	Робочий зошит із проходження практики	5-10
Захист навчальної практики	Робочий зошит із проходження практики	*20-30*
Всього балів		*100*

Переведення підсумкової оцінки академічної успішності в балах до показників за державною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та до шкали оцінювання, що прийнята в ECTS представлено в таблиці 4.

Таблиця 4

Шкала оцінювання проходження студентами навчальної практики «Звітність підприємств та економічний аналіз»

<table>
<tr><th>Сума балів за всі види навчальної діяльності</th><th>Оцінка ECTS</th><th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th></tr>
<tr><td>90-100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr>
<tr><td>82-89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr>
<tr><td>75-81</td><td>C</td></tr>
<tr><td>67-74</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr>
<tr><td>60-66</td><td>E</td></tr>
<tr><td>35-59</td><td>FX</td><td colspan="2">незадовільно з можливістю повторного складання</td></tr>
<tr><td>0-34</td><td>F</td><td colspan="2">незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни</td></tr>
</table>

Порядок підведення підсумків практики

Оцінка за практику вноситься в список - відомість навчальної практики і в залікову книжку студента. Записи і підпис з навчальної практики здійснює викладач – керівник (и) практики.

Члени комісії ставлять свої підписи тільки на титульному аркуші практики та у відомостях. Відомості робляться у 2 примірниках. Перший залишається на кафедрі, другий надається у деканат.

Студент, який не виконав програму практики і отримав незадовільну оцінку при складанні заліку, направляється на практику повторно в періоду навчального семестру або канікул.

Студент, який в останнє не отримав задовільну оцінку з практики в комісії, відраховується з університету.

За підсумком практики викладач – керівник (и) практики складає звіт. Звіт по практиці має наступну структуру:

- Титульний аркуш;

- Вступ (де вказується відповідно яких документів проводилась практика);

- Основна частина (де стисло вказується яким чином і з ким проводилась практика, місця проведення практики, контроль проходження практики, дані результатів практики, зведених у таблицю, їх аналіз);

- Висновки та пропозиції;

- Додаток до звіту (список - відомість навчальної або виробничої практики);

- Звіт підписується викладачем – керівником практики від кафедри.

Підсумки навчальної практики обговорюються на засіданні кафедри, підсумкових конференціях студентів з практики, а загальні підсумки - на засіданнях ректорату, деканатів, Вченій раді університету, факультетах.

9. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Робоча програма з проведення навчальної практики.
2. Методичні вказівки до проведення навчальної практики.
3. Робочий зошит з навчальної практики.
4. Посібники, підручники відповідно професійних компетенцій.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // Голос України. - 1996. - 13 липня

2. Бюджетний кодекс України; Верховна Рада України Кодекс від 8.07.2010р. №2456-VI (редакція від 20.04.2017 р.).

3. Господарський кодекс України; Верховна Рада України Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV (Редакція станом на 08.12.2016).

4. Податковий кодекс України / Верховна Рада України – К.: ДП „ІВЦ ДПА України", 2010. – 336 с.

5. Закон України «Про пенсійне забезпечення» № 1788-XII від 5.11.1991 р. // Відомості ВРУ (редакція 1.01.2017 р.).

6. Закон України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» № 400/97-ВР від 26.06.1997 р. (редакція 06.02.2017 р.).

7. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання» № 1105-ХП від 23.09.1999 р. (редакція від 1.01.2017 р.).

8. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» № 2213-ІПвід 02.03.2000р.(редакція 1.08.2016 р.).

9. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» № 1057-ІУ від 09.07.2003 р. (редакція від 20.07.2014 р.).

10. Закон України «Про страхування» від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР (зі змін. та доп. Від 1.01.2017 р.).

11. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21.05.1997р. № 280/97-ВР .

12. Фінанси: підручник / С. І. Юрій [та ін.] ; ред. С. І. Юрій, В. М. Федосов. - К. :Знання, 2008. - 611 с.

13. Страхування: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання, 2008. – 1019 с.

14. Соціальне страхування: Підручник / Юрій С.І, Шаварина М.П., Шаманська Н.В. - К.: Кондор, 2006. - 464 с.

15. Місцеві фінанси : підручник / О.Р. Квасовський, А.В. Лучка, Б.С. Малиняк [та інші] / за ред О.П. Кириленко. – К.: Знання, 2006. – 677с.

16. Місцеві фінанси : Навч.посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О.О. Сунцова. – [2-ге вид.].- К.: Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.

17. Бюджетна система України: підручник / О. Д. Василик, К. В. Павлюк. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 544 с.

18. Банківські операції: навч. посіб. для студ. екон. спец. / О. В. Васюренко. – К. : Знання, 2008. – 318 с.

19. Банківська система України : монографія / В. В. Коваленко, О. Г. Коренєва, К. Ф. Черкашина, О. В. Крухмаль. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 187 с.

20. Соціальне страхування : Навч.посіб./ В.О., Безугла Д.М., Загірняк Л.П., Шаповал. - К.: Центр учбової літера тури, 2009 .- 412 с

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ\

1. Міністерство фінансів України. – Веб-сайт: www.minfin.gov.ua/
2. Верховна рада України. – Веб-сайт: www.rada.gov.ua/
3. Президент України. – Веб-сайт: www.president.gov.ua/
4. Мелітопольська міська рада. – Веб-сайт: www.mlt.gov.ua/
5. Державна казначейська служба України. – Веб-сайт: www.treasury.gov.ua/
6. Державна фіскальна служба України. – Веб-сайт: www.sfs.gov.ua/
7. Пенсійний фонд України. – Веб-сайт: www.pfu.gov.ua/
8. Державна служба зайнятості України. – Веб-сайт: www.dcz.gov.ua/
9. НБУ. – Веб-сайт: https://www.bank.gov.ua/
10. Аудиторська палата України. – Веб-сайт: www.apu.com.ua/
11. Нацкомфінпослуг. – Веб-сайт: https://nfp.gov.ua/
12. Інтернет-журнал «Про страхування». – Веб-сайт: http://forinsurer.com.
13. Фонд соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України. – Веб-сайт: http://www.social.org.ua/
14. Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності. – Веб-сайт: http://www.fse.gov.ua/fse/control/main/uk/index
15. Державна аудиторська служба України. – Веб-сайт: http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index
16. Навчально-інформаційний портал ТДАТУ http://nip.tsatu.edu.ua
17. Наукова бібліотека ТДАТУ http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/
18. Методичний кабінет кафедри фінанси, банківська справа та страхування